ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1966

Vyhlásené: 20.12.1966 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

104

VYHLÁŠKA
Ministerstva financií
z 20. decembra 1966
o správe národného majetku

Ministerstvo financií po dohode so všetkými ústrednými orgánmi ustanovuje podľa § 391 ods. 2 Hospodárskeho zákonníka č. 109/1964 Zb. (ďalej len „zákonník“):

PRVÁ ČASŤ

§ 1
Predmet a rozsah úpravy

(1) Táto vyhláška upravuje správu národného majetku štátnymi socialistickými organizáciami (ďalej len „organizácie“).

(2) Národným majetkom sú všetky veci v štátnom socialistickom vlastníctve (hmotný národný majetok) a všetky pohľadávky a iné majetkové práva štátu.

§ 2
Základné povinnosti organizácií pri správe národného majetku

(1) Organizácie sú povinné spravovať národný majetok so starostlivosťou riadneho hospodára a sú za túto správu plne zodpovedné. Najmä sú povinné vykonávať všetky potrebné opatrenia, aby národný majetok bol vzhľadom na svoje spoločenské poslanie vo svojej podstate zachovaný, zlepšovaný, rozširovaný, plne využívaný a účelne rozmiestňovaný. Na ochranu národného majetku organizácie sú povinné použiť všetky právne prostriedky, najmä domáhať sa ochrany vlastníckeho práva štátu proti neoprávneným zásahom a uplatňovať právo na náhradu schodkov, strát a škôd proti tým, ktorí za ne zodpovedajú, i proti tým, ktorí škodu spoluspôsobili tým, že úmyselne alebo z nedbanlivosti neplnili povinnosti smerujúce k zabráneniu a odvráteniu škody.

(2) Organizácie sú tiež povinné sústavne venovať potrebnú starostlivosť nehmotnému národnému majetku, najmä priemyslovým právam (napr. ochranným známkam, chráneným vzorom, patentom, licenciám) a dôsledne vykonávať všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie ochrany a rozširovanie tohto majetku s cieľom zabrániť stratám a zneužitiu.

(3) Riadna správa a ochrana národného majetku predovšetkým vyžaduje, aby bol podľa osobitných predpisov*) zistený, spísaný, ocenený a bežne vedený v predpísanej evidencii.

(4) Ako vlastník nehnuteľného národného majetku sa zapisuje v evidencii nehnuteľností československý štát s vyznačením organizácie, ktorá majetok spravuje. Organizácia je povinná do 60 dní po tom, keď nadobudla do svojej správy nehnuteľnosti, oznámiť zmenu vo vlastníctve alebo

v správe nehnuteľností orgánu vedúcemu evidenciu nehnuteľností a odovzdať mu podklady pre zápis zmien v tejto evidencii.**)

DRUHÁ ČASŤ

Diel I
SPRÁVA HMOTNÉHO NÁRODNÉHO MAJETKU

Príslušnosť na správu

§ 3

(1) Na správu národného majetku sú oprávnené iba štátne socialistické hospodárske a rozpočtové organizácie. Iné štátne socialistické organizácie než rozpočtové alebo hospodárske sú oprávnené na správu, len pokiaľ môžu vo svojom mene nadobúdať práva a zaväzovať sa.***)

(2) Národný majetok spravuje zásadne tá organizácia, ktorá je poverená úlohami, na plnenie ktorých majetok celkom alebo prevažne slúži. Ak nehnuteľný národný majetok užíva niekoľko organizácií, predpokladá sa, že tento majetok slúži predovšetkým prevažne tej organizácii, ktorá užíva v pomere k ostatným organizáciám jeho najväčšiu časť. Orgány, v právomoci ktorých je odstraňovať spory o príslušnosť na správu národného majetku (§ 65 ods. 2 zákonníka), môžu sa zo závažných dôvodov, najmä hospodárskych, dohodnúť na odchýlke od týchto zásad.

(3) Ak má organizácia v správe národný majetok, ktorý užíva celkom alebo prevažne iná organizácia, sú obe organizácie povinné bez meškania zariadiť, aby sa taký majetok previedol do správy tej organizácie, ktorá národný majetok celkom alebo prevažne užíva.

(4) Národný výbor môže mať v správe národný majetok, ktorý neslúži na plnenie jeho úloh, ak ho nemôžu iné organizácie využiť. Najmä môže mať, prípadne organizácia ním riadená a určená v správe domy, ktoré nie sú obytné, ak však sú určené na to, aby boli čiastočne alebo celkom prenechané na užívanie niekoľkým socialistickým organizáciám na plnenie ich úloh, a sú tiež skutočne niekoľkými organizáciami užívané, alebo ak podlahová plocha ich obytnej časti je aspoň jedna tretina celkovej užívacej plochy budovy.

(5) Osobitné predpisy platia o dočasnej správe národného majetku uvedeného v § 65 ods. 3 zákonníka*) a o správe štátnych rezerv.**)

§ 4

Ak organizácie združujú prostriedky na výstavbu zariadenia, ktoré budú spoločne užívať, musia sa pred začatím výstavby písomne dohodnúť, ktorá z nich vybudované zariadenie bude mať v správe. Bude to spravidla organizácia, ktorá môže najlepšie plniť úlohy, pre ktoré sa zariadenie vybudovalo, alebo tá organizácia, ktorá prevažne prispeje na jeho vybudovanie.***)

§ 5
Druhy hmotného národného majetku

Hmotný národný majetok tvoria základné prostriedky, zásoby a iný hmotný majetok.†)

Prebytočný a neupotrebiteľný majetok

§ 6

(1) Prebytočný je národný majetok, ktorý organizácia nepotrebuje na plnenie úloh. Za prebytočnú sa považuje aj časť majetku, ktorá presahuje rozsah primeraný úlohám alebo potrebám organizácie. Za prebytočné sa nepovažujú základné prostriedky v rezerve a v konzervácii.

(2) Neupotrebiteľný je národný majetok, ktorý pre svoje úplné opotrebenie alebo poškodenie, zrejmú zastaralosť alebo zrejmú nehospodárnosť v prevádzke alebo z iných závažných dôvodov nemôže už slúžiť svojmu pôvodnému účelu alebo určeniu. Za neupotrebiteľné základné prostriedky považujú sa aj budovy a stavby, ktoré nemožno premiestniť a ktoré treba zbúrať alebo zrušiť v dôsledku plánovanej výstavby, prestavby alebo rozšírenia objektu; sem patria aj stavby a budovy, ktoré podľa rozhodnutia stavebného úradu alebo iného príslušného orgánu majú sa zbúrať, zrušiť alebo uviesť do neškodného stavu.

§ 7
Nakladanie s prebytočným národným majetkom

(1) Národný majetok, o ktorom organizácia rozhodne, že je prebytočný, prevedie do správy inej štátnej socialistickej organizácie (§ 12 a nasl.) alebo do vlastníctva inej socialistickej organizácie než štátnej (§ 15 a nasl.). Ak oň neprejaví záujem niektorá z uvedených organizácií a pritom ide o veci, ktoré môžu byť v osobnom vlastníctve, môže sa predať občanom za podmienok § 15 ods. 2 písm. a). Ak nie je možné ani to, naloží sa s ním ako s majetkom neupotrebiteľným (§ 8).

(2) Na umiestnenie prebytočného hnuteľného národného majetku organizácia môže použiť súčinnosť štátnych organizácií, ktoré obstarávajú sprostredkovaciu službu.

(3) S prebytočnými hnuteľnými základnými prostriedkami majú sa súčasne previesť v potrebnom množstve náhradné diely (súčiastky), pokiaľ ich organizácia má a nepotrebuje ich na inú údržbu.

(4) Prebytočný nehnuteľný národný majetok, pri ktorom spoločenský záujem vyžaduje, aby i naďalej zostal v štátnom socialistickom vlastníctve pre budúce úlohy, prevedie sa spravidla do správy miestneho národného výboru, alebo ak ide o poľnohospodárske nehnuteľnosti, do správy okresného národného výboru. Ak národný výbor má proti prevodu námietky, postupuje sa podľa § 65 ods. 2 zákonníka. Ak však môže taký majetok lepšie a ľahšie spravovať iná štátna organizácia než národný výbor, prevedie sa do jej správy.

§ 8
Nakladanie s neupotrebiteľným národným majetkom

(1) Národný majetok, o ktorom organizácia písomne rozhodne, prípadne na základe posudku odbornej socialistickej organizácie,[††]) že je neupotrebiteľný, a pokiaľ ho nemôže sama hospodárnejšie využiť (napríklad ako materiál), prevedie do správy inej štátnej socialistickej organizácie (§ 12 a nasl.) alebo do vlastníctva inej socialistickej organizácie než štátnej (§ 15 a nasl.). Ak oň neprejaví záujem niektorá z uvedených organizácií a pritom ide o veci, ktoré môžu byť predmetom osobného vlastníctva (napr. veci hodiace sa na stavbu alebo opravu obydlia), môže sa predať občanom. Ustanovenie § 7 ods. 2 platí obdobne.

(2) S neupotrebiteľnými budovami a stavbami (§ 6 ods. 2), prípadne s materiálom z nich sa naloží podľa predchádzajúceho odseku.

(3) Ak sa nepodarí realizovať neupotrebiteľný majetok podľa predchádzajúcich odsekov, určí sa na odval.

§ 9
Dočasné užívanie národného majetku

(1) Organizácia môže národný majetok, ktorý má v správe a ktorý sama dočasne nepotrebuje na plnenie svojich úloh, celkom alebo čiastočne prenechať na dočasné užívanie inej socialistickej organizácii. Môže tiež prenechať nehnuteľnosti alebo jej časť inej socialistickej organizácii na užívanie len určitým vymedzeným spôsobom, ak jej to nebude brániť v ďalšom užívaní tohto majetku v rozsahu potrebnom na plnenie vlastných úloh a ak nehnuteľnosť sa týmto spôsobom v spoločenskom záujme lepšie využije. Do užívania nemôžu sa prenechať veci spotrebiteľné alebo ľahko opotrebiteľné. Odplata sa neposkytuje za prenechanie užívania pozemku, ak organizácia, ktorá ho spravuje, nemá s jeho správou a prevádzkou žiadne náklady, prípadne pokiaľ jej z prenechania užívania nevzíde majetková ujma.

(2) Prenechanie národného majetku na užívanie socialistickej organizácii môže sa stať len hospodárskou zmluvou.*)

(3) Organizácia môže prenechať za odplatu na dočasné užívanie občanom**) pre osobnú potrebu (napr. na prechodné umiestnenie prenosnej rekreačnej chaty, prípadne garáže, na dočasné užívanie záhradky) v nevyhnutne potrebnej výmere pozemok, ktorý má v správe a ktorý dočasne nepotrebuje na plnenie svojich úloh. Prenechávanie pozemkov na dočasné užívanie občanom môže sa stať len písomnou zmluvou.

(4) Na účely doosídlenia v pohraničných okresoch môže okresný národný výbor prenechať na dočasné užívanie bez odplaty v primeranej výmere poľnohospodárske pozemky, ktoré má vo svojej správe. Podľa osobitných predpisov***) môže poľnohospodársky pozemok prenechať na užívanie svojim pracovníkom aj štátna socialistická organizácia s poľnohospodárskou alebo lesnou výrobou.

(5) Okrem prípadov uvedených v odsekoch 3 a 4 a okrem požičiavania spotrebných predmetov občanom organizáciami na to určenými a prenechávanie bytov a miestností spravovaných štátnymi organizáciami na osobné užívanie občanov podľa Občianskeho zákonníka organizácie nesmú národný majetok prenechávať občanom na užívanie. To neplatí o spoločenskom užívaní verejných zariadení občanmi, ďalej o požičiavaní pracovných zvrškov, ochranných pomôcok a iných vecí organizáciami občanom podľa osobitných predpisov.†) Neplatí to taktiež o požičiavaní spotrebných predmetov, ktoré boli na ten účel určené (napr. knihy, predmety na vykonávanie športu).

§ 10
Trvalé užívanie nehnuteľného národného majetku

(1) Nehnuteľný národný majetok s príslušenstvom môže sa bezodplatne odovzdať do trvalého užívania (§ 70 ods. 1 zákonníka) len iným socialistickým organizáciám než štátnym.

(2) Na odovzdanie národného majetku do trvalého užívania je oprávnený okresný národný výbor, v obvode ktorého je odovzdávaný národný majetok. Ak sa má odovzdať do trvalého užívania majetok, ktorý nie je v správe okresného národného výboru, v obvode ktorého je, prevedie sa skôr do jeho správy. Ministerstvo financií môže zo závažných dôvodov určiť, najmä pre osobitnú povahu alebo poslanie niektorých častí národného majetku, že aj iné štátne socialistické organizácie môžu národný majetok, ktorý majú v správe, odovzdať do trvalého užívania, prípadne majetok do trvalého užívania odovzdaný vo svojej správe ponechať.

(3) Užívateľ je povinný odovzdané nehnuteľnosti na svoj náklad sústavne udržiavať a včasným a pravidelným vykonávaním opráv zabezpečovať ich zachovanie. Investičné zmeny (napr. stavby, adaptácie, prístavby a nadstavby) môže vykonávať len s predchádzajúcim písomným privolením organizácie, ktorá má majetok v správe. Pri každom privolení musí sa určiť, či a do akej miery má užívateľ pri zrušení trvalého užívania právo voči spravujúcej organizácii na náhradu nákladov vynaložených ním na investičné zmeny. Náhrada nesmie byť vyššia ako vlastné náklady obstarania investícií znížené o opotrebenie a náhodné znehodnotenie. Ak sa náklady uhradili priamo alebo nepriamo zo štátnych prostriedkov alebo boli vynaložené bez predchádzajúceho písomného privolenia organizácie, ktorá má majetok v správe, náhrada nákladov užívateľovi nepatrí.

(4) Odovzdanie národného majetku do trvalého užívania sa uskutoční hospodárskou zmluvou. Pre jej zápis do evidencie nehnuteľností platí obdobne ustanovenie druhej vety § 2 ods. 4.

(5) Hospodárska zmluva o odovzdaní národného majetku do trvalého užívania musí obsahovať

a) výstižné označenie odovzdávaného národného majetku (označenie nehnuteľností podľa obcí, katastrálnych území, parcelných čísiel, popisných alebo evidenčných čísiel pri budovách a príslušenstvách, ako sú vedené v evidencii nehnuteľností),

b) účel, na ktorý sa národný majetok odovzdáva do trvalého užívania a spôsob tohto užívania,

c) určenie dňa vzniku trvalého užívania,

d) podmienky zániku trvalého užívania.

(6) Hospodárska zmluva o odovzdaní do trvalého užívania vzniká dohodou organizácií o náležitostiach uvedených v odseku 5.

(7) V hospodárskej zmluve sa ďalej uvedie

a) obstarávacia cena odovzdávaného majetku,*)

b) celkový stav majetku a jeho hlavné nedostatky a závady.

(8) Ak pri uzavieraní zmlúv vzniknú medzi organizáciami rozpory, riešia ich nadriadené orgány.

(9) O odovzdaní majetku trvalému užívateľovi sa spíše zápisnica.

§ 11
Osobné užívanie pozemkov

(1) Rozhodnutie o pridelení pozemku do osobného užívania (§ 198 a nasl. Obč. zák.) vydá okresný národný výbor, v obvode ktorého je pozemok.

(2) Do osobného užívania nemôže sa prideliť pozemok v štátnom socialistickom vlastníctve, pokiaľ ho organizácia potrebuje na plnenie svojich úloh.

(3) Ak pozemok pridelený do osobného užívania má v správe iná organizácia, než miestny národný výbor, prevedie ho spravidla do správy miestneho národného výboru, ktorý uzavrie s občanom dohodu o zriadení práva osobného užívania.

(4) Pokiaľ osobitné predpisy neustanovujú inak, zriaďuje sa právo osobného užívania pozemkov v štátnom socialistickom vlastníctve za úhradu.**)

Prevody správy národného majetku mimo obvyklého hospodárenia

§ 12

(1) Prevody správy národného majetku sú prípustné len medzi štátnymi socialistickými organizáciami.

(2) Správa národného majetku mimo obvyklého hospodárenia sa prevádza odplatne,***) a to za cenu podľa platných cenových predpisov; pokiaľ však bezodplatný prevod prispeje k lepšiemu využitiu národného majetku, môžu sa organizácie na takom prevode dohodnúť. Prevod správy národného majetku možno vykonať aj výmenou veci za vec.

(3) Bezodplatne sa však prevádza správa národného majetku, ak ide o

a) pozemky,

b) hmotný národný majetok prevádzaný medzi rozpočtovými organizáciami, ktoré sú zapojené na štátny rozpočet svojimi príjmami a výdavkami a hospodária samostatne podľa schválených rozpočtov,

c) iný hmotný národný majetok, a to nehnuteľný okrem nedokončených investícií, ďalej hnuteľné kultúrne pamiatky a predmety muzeálnej a galerijnej hodnoty v múzeách, galériách a pamiatkových objektoch, pokiaľ zostávajú zbierkovými predmetmi,

d) stavby realizované z dočasnej správy (§ 3 ods. 5),

e) hmotný národný majetok, ktorý organizácia nemôže využiť a prevádza ho do správy národného výboru (§ 3 ods. 4),

f) hmotný národný majetok, ktorý prevádza organizácia pri výstavbe spoločného zariadenia na organizáciu, ktorá toto zariadenie bude mať v správe (§ 4),

g) hmotný národný majetok, ktorý organizácia prevádza na národný výbor, aby ho odovzdal do trvalého užívania (§ 10 ods. 2),

h) prebytočný národný majetok prevádzaný na vyučovacie účely do správy škôl a školských zariadení.

(4) Prevody správy národného majetku mimo obvyklého hospodárenia majú sa vykonávať spravidla k prvému dňu nasledujúceho mesiaca, prevody správy väčších hospodárskych celkov k prvému dňu nasledujúceho roka. So spätnou účinnosťou možno prevádzať správu národného majetku výnimočne len zo závažných dôvodov a len k prvému dňu mesiaca bežného roka alebo k prvému dňu bežného roka.

§ 13

(1) Prevody správy národného majetku mimo obvyklého hospodárenia sa uskutočňujú hospodárskymi zmluvami o prevode správy národného majetku†) alebo rozhodnutiami nadriadených orgánov.

(2) Rozhodnutím nadriadených orgánov, ktoré musí mať podstatné náležitosti ako hospodárske zmluvy o prevode správy, môže sa previesť správa národného majetku len vtedy, ak ide o prevod majetkového celku pri zriadení organizácie alebo pri reorganizácii, alebo ak ide o rozhodnutie príslušného orgánu v sporoch o príslušnosť na správu (§ 65 ods. 2 zákonníka). Rozhodnutím nadriadených orgánov prevedie sa správa národného majetku vždy odplatne, ak ide o majetok obstaraný organizáciami z ich vlastných zdrojov. Ak však ide o prípady uvedené v § 12 ods. 3 prevedie sa správa národného majetku bezodplatne.

(3) Ak ide o prevod správy z pôsobnosti jedného ústredného orgánu do pôsobnosti iného ústredného orgánu, vydá rozhodnutie o prevode správy orgán, z pôsobnosti ktorého sa správa národného majetku prevádza, po dohode s druhým ústredným orgánom. Obdobne sa postupuje, ak ide o prevod z pôsobnosti krajského národného výboru do pôsobnosti ústredného orgánu alebo naopak.

§ 14

Organizácie nepotrebujú na uzavretie hospodárskej zmluvy o prevode správy národného majetku schválenie, okrem ak to ustanoví pri

a) hospodárskych organizáciách podriadených odborovým riaditeľstvám štatút výrobnej hospodárskej jednotky,

b) hospodárskych organizáciách riadených národnými výbormi riadiaci národný výbor,

c) ostatných organizáciách ich nadriadený orgán; pri národných výboroch národný výbor najbližšie vyššieho stupňa.

Prevod vlastníctva národného majetku

§ 15

(1) Vlastníctvo k pozemku možno previesť len vtedy, ak ide

a) o spoluvlastnícky podiel pozemku, ak sa prevádza súčasne do vlastníctva občana i podiel na stavbe, ktorá môže byť predmetom osobného vlastníctva a ktorá je na tomto pozemku postavená,

b) o časti pozemkov, ktoré v rámci drobnej asanácie*) majú sa pričleniť k iným parcelám do vlastníctva občanov, prípadne iných socialistických organizácií než štátnych,

c) o časti pozemkov, ktoré na základe dispozícií územného plánu, prípadne územno-plánovacích podkladov majú sa pričleniť k doterajším pozemkom vo vlastníctve občanov, ktoré sú určené pre stavbu rodinných domčekov, chát a záhradiek, alebo k doterajším pozemkom vo vlastníctve iných socialistických organizácií než štátnych; predpokladom pre prevod častí pozemkov na občanov je, že také časti pozemkov nie je vhodné použiť na zriadenie samostatného práva osobného užívania pozemku,

d) o pozemky prevádzané výmenou medzi socialistickými organizáciami,

e) o prevod pozemkov na podniky a organizácie zriadené ministrom zahraničného obchodu podľa zákona č. 119/1948 Zb. o štátnej organizácii zahraničného obchodu a medzinárodného zasielateľstva.

(2) Vlastníctvo iného národného majetku možno previesť len vtedy, ak ide

a) o prebytočný národný majetok, a to na organizácie uvedené v odseku 1 písm. e) a na iné socialistické organizácie než štátne, a ak ide o hmotný národný majetok, ktorý môže byť v osobnom vlastníctve, aj na občanov,

b) o iný národný majetok než prebytočný, ak je prevod nevyhnutný v spoločenskom záujme, a to na organizácie uvedené pod písm. a),

c) o rodinné domčeky a podobné drobné stavby (napr. chaty), a to vždy predovšetkým na občanov, aj keď tento majetok nie je prebytočný,

d) o neupotrebiteľný národný majetok, a to na organizácie a osoby uvedené pod písm. a),

e) o hmotný národný majetok poskytovaný spoločnému zariadeniu, ktorý podľa dohody pripadne do vlastníctva družstevnej alebo spoločenskej organizácie (odsek 4),

f) o výmenu veci medzi štátnymi socialistickými organizáciami na strane jednej a inými socialistickými organizáciami na strane druhej,

g) o hmotný národný majetok, ktorý vnáša štátna organizácia ako svoj podiel do spoločného podniku.

(3) Na prevody národného majetku do vlastníctva iných socialistických organizácií než štátnych pri obvyklom hospodárení (pri dodávkach výrobkov a vykonávaní prác), na predaj vecí podľa štvrtej časti Občianskeho zákonníka do vlastníctva občanov a na prevody vlastníctva niektorých vecí na občanov podľa osobitných predpisov (napr. poskytovanie liekov, školských potrieb žiakom a pod.) sa nevzťahujú ustanovenia tejto vyhlášky o podmienkach na prevod vlastníctva a postup pri ňom.

(4) Ak sa na výstavbu spoločného zariadenia združuje štátna socialistická organizácia s družstevnou alebo spoločenskou organizáciou, platí obdobne ustanovenie § 4. Ak sa dohodne, že spoločné zariadenie pripadne do vlastníctva družstevnej alebo spoločenskej organizácie, štátna socialistická organizácia bezodplatne prevedie do vlastníctva tejto organizácie hmotný národný majetok, ktorý poskytuje podľa dohody spoločnému zariadeniu.

(5) Osobitné predpisy o poskytovaní národného nehnuteľného majetku ako náhrada za nehnuteľnosti občanov a súkromných právnických osôb, ktoré boli zmluvne alebo podľa rozhodnutia príslušných orgánov prevedené do socialistického vlastníctva, zostávajú nedotknuté.**)

(6) V iných prípadoch než uvedených v predchádzajúcich odsekoch je prevod vlastníctva národného majetku neprípustný.

(7) Prevod vlastníctva národného majetku sa vykonáva odplatne, a to za cenu podľa platných cenových predpisov. Výnimočne bezodplatne možno previesť národný majetok len v spoločenskom záujme.

(8) Ministerstvo financií určí, ktoré budovy a za akých podmienok môžu organizácie prevádzať do vlastníctva občanom ako rodinné domčeky.***)

(9) Súdnym výkonom rozhodnutia ukladajúceho zaplatenie peňažnej sumy môžu byť postihnuté len tie časti národného majetku, ktoré označí súdu orgán priamo nadriadený povinnej organizácii. Obmedzenie prevodu nehnuteľností v národnom majetku podľa § 58 Obč. zák. nie je prípustné.

§ 16

(1) Na odplatný prevod vlastníctva k veciam v národnom majetku v obstarávacej cene*) nad jeden milión Kčs alebo na bezodplatný prevod vlastníctva k veciam v národnom majetku v obstarávacej cene nad 250 000 Kčs treba schválenie Ministerstva financií.

(2) V ostatných prípadoch ústredné orgány, odborové riaditeľstvá trustov, odborové podniky a krajské národné výbory na uzavretie zmluvy o prevode vlastníctva nepotrebujú schválenie. Iné organizácie potrebujú na uzavretie zmluvy schválenie priamo nadriadeného orgánu; národné výbory nižších stupňov a organizácie národnými výbormi riadené potrebujú schválenie krajského národného výboru. Orgán oprávnený schvaľovať také zmluvy môže určiť, že na prevody majetku nie je schválenie potrebné, prípadne že na schválenie je príslušný iný orgán.

(3) Ustanovenia predchádzajúcich odsekov sa nedotýkajú príslušnosti upravenej predpismi vydanými na základe § 15 ods. 8.

Diel II
POHĽADÁVKY A INÉ MAJETKOVÉ PRÁVA ŠTÁTU

§ 17

(1) Ak to povaha veci pripúšťa, uskutočňujú sa prevody správy pohľadávok a iných majetkových práv štátu obdobne podľa § 13 a nasl.

(2) Ustanovenie § 15 ods. 9 platí obdobne o prípustnosti postihnutia pohľadávok a iných majetkových práv štátu súdnym výkonom rozhodnutia.

(3) Ak je dlžník v omeškaní s plnením peňažného dlhu, organizácia je povinná požadovať určené úroky z omeškania, prípadne určený poplatok z omeškania alebo inú určenú majetkovú sankciu.

§ 18
Povoľovanie splátok a príročia

(1) Organizácie môžu dlžníkom, ak sú nimi občania, povoľovať primerané splátky na pohľadávky dlžníkmi písomne uznané čo do dôvodu a výšky alebo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu. Rovnako môžu predlžovať lehoty na zaplatenie pohľadávok alebo povolených splátok (príročia), ak dlžník bez svojho zavinenia nemôže pohľadávku alebo splátku zaplatiť v čase jej splatnosti a ak jej okamžité vymáhanie by znamenalo pre dlžníka príliš tvrdé opatrenie.

(2) Splátky možno povoliť len pod podmienkou, že povolenie splátok stratí účinnosť a dlh sa stane splatným celý, ak sa niektorá splátka nedodrží. Pri povoľovaní splátok alebo príročia organizácia si vždy vyhradí, že bude požadovať vyššie splátky alebo povolené splátky, prípadne príročie odvolá, najmä ak sa zlepšia majetkové alebo zárobkové pomery dlžníka.

(3) Organizácia môže pri povolení splátok a príročia upustiť od svojho práva požadovať úroky z omeškania, ak dlžník plní dojednané podmienky.

§ 19
Odpustenie

Organizácia smie úplne alebo čiastočne odpustiť vymožiteľnú pohľadávku proti občanovi, pokiaľ by vymáhanie pohľadávky znamenalo pre dlžníka osobitnú ním nezavinenú tvrdosť. Odpustiť pohľadávku nie je prípustné, ak dlžníkovi patrí z akéhokoľvek dôvodu pohľadávka voči štátu alebo štátnej organizácii, a to až do výšky tejto pohľadávky, okrem ak by sa dlžník až do výšky svojho záväzku pohľadávky vzdal.

Upustenie od vymáhania

§ 20

(1) Ak je pohľadávka prechodne nevymožiteľná alebo nepreukázateľná, organizácia smie dočasne upustiť od jej vymáhania, avšak musí ďalej zabezpečovať, aby sa nepremlčala alebo nezanikla, a usilovať sa o jej vymoženie. Dočasné upustenie od vymáhania nie je prípustné, ak je dlžníkom štátna socialistická organizácia.

(2) Organizácia smie trvale upustiť od vymáhania pohľadávky, ak

a) pohľadávka sa premlčala alebo

b) dlžník zomrel a pohľadávku nemožno vymôcť ani od jeho dedičov, na ktorých prešli dlžníkove záväzky (§ 470 Obč. zák.), alebo

c) je zo všetkých okolností prípadu zrejmé, že ďalšie vymáhanie pohľadávky by nebolo úspešné. Od vymáhania však nemožno upustiť, ak dlžníkom je štátna socialistická organizácia alebo ak má dlžník majetok, z ktorého nemožno dosiahnuť uspokojenie pohľadávky len z toho dôvodu, že majetok nie je v čase vymáhania realizovateľný.

(3) Organizácia smie ďalej trvale upustiť od vymáhania pohľadávky, ktorá nebola dlžníkom dobrovoľne uspokojená, ak nemožno preukázať, že pohľadávka trvá, alebo nemožno preukázať jej výšku a nie je tu ani podklad pre to, aby súd určil podľa § 136 Občianskeho súdneho poriadku**) výšku podľa svojej úvahy.

(4) O upustení od vymáhania sa dlžník neupovedomí; týmto opatrením jeho záväzok nezaniká, a pokiaľ je podľa práva a nepremlčal sa alebo nezanikol, môže sa i po tomto opatrení proti nemu uplatňovať.

§ 21

(1) Ak pohľadávka až do výšky 200 Kčs voči socialistickej organizácii a až do výšky 100 Kčs voči inému dlžníkovi (nepatrná pohľadávka) nebola dobrovoľne uspokojená a náklady spojené s jej vymáhaním by boli neúmerné jeho výsledku, smie organizácia upustiť od jej vymáhania.

(2) Proti tomu istému dlžníkovi možno upustiť v tej istej organizácii od vymáhania pohľadávky podľa predchádzajúceho odseku len raz v tom istom kalendárnom roku, okrem ak by pohľadávka, od vymáhania ktorej sa upustilo, a pohľadávka, od vymáhania ktorej sa má upustiť, neprevyšovali dohromady 200 Kčs, prípadne 100 Kčs.

(3) Ústredné orgány pre organizácie priamo podriadené, odborové riaditeľstvá trustov pre podriadené podniky, odborové podniky pre pridružené podniky a krajské národné výbory pre národné výbory nižších stupňov a pre podniky im podriadené môžu určiť, že sa všeobecne alebo pre určité prípady obmedzujú ich oprávnenia, ktoré im patria podľa predchádzajúcich odsekov.

§ 22

(1) Ak pohľadávka proti inému dlžníkovi než socialistickej organizácii je vyššia ako 250 000 Kčs, pre platnosť opatrenia podľa § 19 a 20 je potrebné schválenie Ministerstva financií.

(2) V ostatných prípadoch ústredné orgány, odborové riaditeľstvá trustov, odborové podniky a krajské národné výbory smú robiť opatrenia podľa § 19 a 20 o pohľadávkach, ktoré sú v ich správe. Iné organizácie potrebujú schválenie na takéto opatrenia, ak to určí priamo nadriadený orgán; národným výborom nižších stupňov a organizáciám týmito národnými výbormi riadeným národný výbor vyššieho stupňa.

§ 23

Pre platnosť opatrení podľa § 18 až 22 je ďalej potrebné, aby sa stali v písomnej forme.

§ 24

Rozhodujúcim pre príslušnosť na opatrenia podľa tejto vyhlášky je stav pohľadávky s príslušenstvom v čase, keď sa má opatrenie urobiť. Pri väčšom počte pohľadávok proti tomu istému dlžníkovi je rozhodujúca úhrnná výška všetkých pohľadávok.

§ 25

Ustanovenia tejto vyhlášky platia, pokiaľ osobitné predpisy*) neustanovujú inak, obdobne pre opatrenia o iných právach než pohľadávkach. Príslušnosť jednotlivých organizácií na opatrenia o iných právach sa spravuje hodnotou predmetu plnenia vyjadrenou bežnou cenou.

§ 26
Cenné papiere

O správe cenných papierov a nakladaní s nimi platia primerane ustanovenia § 65 a 66 zákonníka a § 2, 3, 12 až 15; o správe pohľadávok z cenných papierov platia obdobne ustanovenia § 17 a nasl.

§ 27
Zmena zmlúv, vzdanie sa a uznanie nárokov

(1) Zmena alebo zrušenie zmluvy uzavretej s občanom, z ktorých by mohla štátu alebo organizácii vzniknúť majetková ujma, sú prípustné len za podmienok, za ktorých môže dôjsť k odpusteniu pohľadávky (§ 19). Príslušnosť orgánu oprávneného na schválenie zmeny alebo zrušenia zmluvy sa spravuje výškou ujmy vyjadrenej bežnou cenou.

(2) Ustanovenia § 18 až 25 vzťahujú sa i na prípady, v ktorých k nakladaniu s pohľadávkou (právom) štátu dochádza v konaní pred súdom (napr. zmierom, späťvzatím návrhu na začatie konania).

(3) Organizácia je oprávnená v konaní pred súdom uznať nárok uplatnený proti štátu až do výšky, do ktorej je oprávnená robiť opatrenia podľa § 19 a 22 ohľadne pohľadávok štátu.

§ 28

(1) Ustanovenia § 17 až 24 nevzťahujú sa na trovy trestného súdneho konania, na peňažné tresty alebo pokuty v tomto konaní uložené a na pokuty uložené miestnymi ľudovými súdmi.

(2) Pre pohľadávky na daniach, poplatkoch a clách platí táto vyhláška potiaľ, pokiaľ osobitné predpisy o týchto pohľadávkach neobsahujú osobitnú úpravu.

TRETIA ČASŤ
DOHĽAD

§ 29
Zodpovednosť za národný majetok a dohľad nad jeho správou

(1) Nadriadené orgány sú povinné vo svojej pôsobnosti dohliadať, či štátne organizácie riadne plnia povinnosti vyplývajúce zo správy národného majetku, a ak zistia závady, zariadiť ich odstránenie. V tomto prípade môžu tiež obmedziť organizáciu spravujúcu národný majetok vo výkone správy.

(2) Odstránenie závad nadriadeným orgánom vykonávajúcim dohľad ide na náklad organizácie, ktorá má národný majetok v správe.

ŠTVRTÁ ČASŤ
PREVODY VECÍ DO ŠTÁTNEHO SOCIALISTICKÉHO VLASTNÍCTVA ZMLUVOU

§ 30
Odplatné prevody vecí

(1) Odplatné prevody vecí do štátneho socialistického vlastníctva od občanov a iných organizácií než socialistických sa spravujú predpismi Občianskeho zákonníka.

(2) Pre nadobúdanie vecí podľa odseku 1 nepotrebujú organizácie schválenie, okrem ak to ustanoví pri

a) hospodárskych organizáciách podriadených odborovým riaditeľstvám štatút výrobnej hospodárskej jednotky,

b) hospodárskych organizáciách riadených národnými výbormi riadiaci národný výbor,

c) ostatných organizáciách ich nadriadený orgán; pri národných výboroch národný výbor najbližšie vyššieho stupňa.

Bezodplatné nadobúdanie vecí

§ 31

(1) Na prijatie ponuky bezodplatného prevodu majetku do štátneho socialistického vlastníctva od občanov a iných organizácií než socialistických je s výnimkou ďalej uvedených prípadov príslušný iba okresný národný výbor, v obvode ktorého je predmet ponuky alebo jeho prevažná časť, pokiaľ osobitné predpisy neustanovujú inak.*) Prijatím ponuky prechádza majetok do štátneho socialistického vlastníctva a do dočasnej správy tohto okresného národného výboru podľa § 65 ods. 3 zákonníka.**)

(2) Ponuku bezodplatného prevodu drobných hnuteľných vecí do štátneho socialistického vlastníctva, ak podľa ponuky boli určené, aby slúžili potrebám miestneho obyvateľstva alebo škole, môže prijať miestny národný výbor alebo škola, ak je organizáciou, ktorá môže vo svojom mene nadobúdať práva a zaväzovať sa, inak organizácia spravujúca majetok školy. Prijatím ponuky prechádza tento majetok do štátneho socialistického vlastníctva a do správy miestneho národného výboru alebo školy alebo organizácie spravujúcej majetok školy.

(3) Ponuku bezodplatného prevodu majetku vedeckej, umeleckej alebo zberateľskej hodnoty do štátneho socialistického vlastníctva, urobenú vedeckej alebo inej organizácii, ktorej patrí správa takého majetku, môže prijať táto inštitúcia. Prijatím ponuky prejde majetok do jej správy.

(4) Na prijatie ponuky bezodplatného prevodu majetku, ktorý je v cudzine, do štátneho socialistického vlastníctva je príslušné Ministerstvo zahraničných vecí, ktorému patrí aj s prijatým majetkom naložiť. Pritom postupuje po dohode s Ministerstvom financií.

(5) Ak dôjde ponuka bezodplatného prevodu majetku do štátneho socialistického vlastníctva inej organizácii, než ktorá je podľa predchádzajúcich ustanovení príslušná na prijatie ponuky, je organizácia povinná bez meškania túto ponuku postúpiť príslušnému okresnému národnému výboru.

§ 32

(1) Ponuka i prijatie ponuky bezodplatného prevodu majetku do štátneho socialistického vlastníctva musí sa stať v písomnej forme.

(2) Ak sú s ponúknutým majetkom spojené záväzky alebo povinnosti neúmerné jeho hodnote alebo významu, alebo ak vlastník viaže svoju ponuku na obťažné alebo nevhodné podmienky alebo ak prijatiu ponuky bránia iné závažné dôvody, môže sa prijať, len ak je na jej prijatí osobitný záujem. V týchto prípadoch je však potrebné schválenie krajského národného výboru, ak na prijatie ponuky je príslušný okresný národný výbor, a schválenie nadriadeného ústredného orgánu, ak ponuku prijíma vedecká alebo iná inštitúcia (§ 31 ods. 3). V pochybnostiach si krajský národný výbor alebo ústredný orgán vyžiada stanovisko Ministerstva financií.

PIATA ČASŤ
SPOLOČNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 33

Ministerstvo financií môže zo závažných dôvodov povoliť výnimky z tejto vyhlášky.

§ 34

Predpisy o úprave hospodárenia s peňažnými prostriedkami a devízové predpisy nie sú touto vyhláškou dotknuté. Taktiež nie sú dotknuté osobitné predpisy oprávňujúce štátne organizácie užívať národný majetok na všeobecne prospešné účely (napr. na sústavnú elektrizáciu, rozvod plynu, vodohospodárske diela, zariadenia a meliorácie).

§ 35

(1) Zrušuje sa vyhláška č. 94/1965 Zb. o správe národného majetku.

(2) Zrušuje sa vyhláška č. 72/1964 Zb. o odplatnom nadobúdaní vecí socialistickými organizáciami od občanov a súkromných právnických osôb. Tým sa zrušuje i viazanosť bezúročných účtov zriadených v štátnych sporiteľniach podľa skôr platných predpisov o odplatnom nadobúdaní vecí socialistickými organizáciami od občanov a súkromných právnických osôb.***)

§ 36

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januárom 1967.

Minister:

Dvořák v. r.

*) Predpisy o evidencii v hospodárskych, rozpočtových a iných organizáciách.

**) § 6 ods. 1 vyhlášky č. 23/1964 Zb., ktorou sa vykonáva zákon č. 22/1964 Zb. o evidencii nehnuteľností.

***) § 62 zákonníka.

*) Smernice o zabezpečení a správe zaisteného majetku a dočasnej správe a realizácii majetku nadobudnutého štátom (Vestník Ministerstva financií č. 4/1966).

**) Zákonné opatrenie Predsedníctva Národného zhromaždenia č. 69/1964 Zb. o správe štátnych hmotných rezerv.

***) Pozri vládne naridenie č. 100/1966 Zb. o plánovitom riadení národného hospodárstva..

†) Vyhláška Ministerstva financií a Štátnej banky československej č. 102/1966 Zb. o financovaní reprodukcie základných prostriedkov.

††) Napr. ak ide o veci osobitnej dôležitosti (z hľadiska kultúrnej hodnoty).

*) Pozri § 348 ods. 1 zákonníka.

**) Pozri § 397 Občianskeho zákonníka.

***) Porovnaj napr. smernice Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva uverejnené pod č. 1/1964 vo Vestníku MPLVH a por. č. 46/1957 Zbierky pokynov štátnych lesov.

†) Napr. normy a smernice vydané ústrednými orgánmi a krajskými národnými výbormi o poskytovaní ochranných odevov, obuvi a ochranných pomôcok zamestnancom; vyhláška Štátnej plánovacej komisie a Ministerstva financií č. 191/1964 Zb. o finančnej, úverovej a inej pomoci družstevnej bytovej výstavbe a výstavbe rodinných domčekov.

*) Podľa predpisov o účtovníctve.

**) Vyhláška Ministerstva financií č. 73/1964 Zb.

***) Pokiaľ ide o štátne rezervy, platia osobitné predpisy (pozri poznámku pri § 3 ods. 5).

†) § 347 zákonníka.

*) § 15 ods. 2 zákona o stavebnom poriadku č. 87/1958 Zb., príp. § 41 vykonávacej vyhlášky č. 144/1959 Ú. l. (Ú. v.).

**) Napr. vyhláška č. 73/1964 Zb. o cenách stavieb v osobnom vlastníctve a o náhradách pri vyvlastnení nehnuteľností.

***) Smernice Ministerstva financií z 2. apríla 1964 č. 314/17 756/1964 pre predaj rodinných domčekov z národného majetku občanom (Vestník Ministerstva financií č. 5/1964).

*) Pozri predpisy o účtovníctve.

**) Zákon č. 99/1963 Zb.

*) Napr. pre práva štátu z vynálezov podľa zákona o vynálezoch, objavoch a zlepšovacích návrhoch a ykonávacie predpisy k tomuto zákonu.

*) Napr. vládne nariadenie č. 80/1957 Zb., ktorým sa vykonáva zákon č. 79/1957 Zb. o výrobe, rozvode a spotrebe elektriny (elektrizačný zákon).

**) Porovnaj § 3 ods. 5.

***) Vyhláška Ministerstva financií č. 19/1963 Zb., vyhláška Ministerstva financií č. 206/1958 Ú.l. (Ú.v.) v znení vyhlášky č. 134/1960 Zb., vyhláška Ministerstva financií č. 231/1956 Ú. l. (Ú. v.), vyhláška Ministerstva financií č. 82/1954 Ú. l. (č. 102/1954 Ú. v.) a predchádzajúce smernice.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.